

CLIMES I PAISATGES DE LA TERRA (1/3)

CLIMES DE LA TERRA	<ul style="list-style-type: none"> Diferents tipus de climes determinats per la combinació d'elements i factors climàtics. – Elements del clima: temperatura, humitat, pressió, vents i precipitacions – Factors climàtics: latitud i distància al mar. 	
	ZONES CLIMÀTIQUES DE LA TERRA (segons temperatura)	<ul style="list-style-type: none"> Zona de climes càlids – Situada entre els dos tròpics. Altes temperatures tot l'any. – Tres tipus de climes: equatorial, tropical i desèrtic.
		<ul style="list-style-type: none"> Zona de climes temperats – Dues zones entre els tròpics i els cercles polars. Tenen 4 estacions. – Tres tipus de climes: oceànic, mediterrani i continental.
		<ul style="list-style-type: none"> Zona de climes freds – A les dues zones polars i a llocs per sobre dels 2500 m d'altitud. – Dos tipus de climes: polar i d'alta muntanya.
ZONES CÀLIDES: PAISATGE EQUATORIAL	PAISATGE EQUATORIAL	<ul style="list-style-type: none"> Localització: en àrees al voltant de l'equador: Amazones, Congo, golf de Guinea i sud-est d'Àsia. Clima: temperatures sempre molt altes i precipitacions molt abundants (quasi cada dia plou torrencialment al capvespre). Rius: són els més cabalosos i regulars de la Terra, degut a la pluviositat, i tenen un color terrós. Vegetació i fauna: exuberant (selva o jungla); hi viuen sobretot animals de mida petita; diverses espècies vegetals i animals.
	POBLAMENT I MEDI	<ul style="list-style-type: none"> Els grups indígenes de les grans zones de selva d'Amèrica i d'Àfrica viuen de la recol·lecció de fruits, de la caça o practiquen una agricultura molt rudimentària. Densitat de població baixa. Les zones equatorials asiàtiques estan molt poblades; la selva ha reculat, i s'hi fa arròs, canya de sucre, te i hevees.
ZONES CÀLIDES: PAISATGE TROPICAL	PAISATGE TROPICAL	<ul style="list-style-type: none"> Localització: al nord i al sud de la zona equatorial. Clima: temperatures altes tot l'any (com a la zona equatorial), però pluges irregulars (dues estacions: humida i seca). Rius: el seu cabal varia al llarg de l'any en funció de les pluges. Vegetació i fauna: hi ha diferents tipus de formacions vegetals: <ul style="list-style-type: none"> – Bosc tropical: a prop de l'equador; hi viuen ocells i insectes. – Sabana: la vegetació més característica; la formen herbes, arbusts i arbres dispersos; hi ha herbívors i els seus depredadors. – Estepa: a les zones més seques; vegetació molt pobre.
	POBLAMENT I MEDI	<ul style="list-style-type: none"> Alguns pobles indígenes de la sabana (massai i mara) són pastors i practiquen una ramaderia extensiva. Altres pobles de la sabana són agricultors (rotació de conreus). A les zones tropicals, al costat de l'agricultura tradicional s'hi troben extenses plantacions, explotades per companyies estrangeres, dedicades al conreu de cacau, cafè, tabac, te...
ZONES CÀLIDES: PAISATGE DESÈRTIC	PAISATGE DESÈRTIC CÀLID	<ul style="list-style-type: none"> Localització: la majoria a zones pròximes als tròpics (deserts càlids); n'hi ha de propers a la costa, quan els corrents marins són freds, i d'altres a l'interior, lluny del litoral. Clima: temperatures molt altes tot l'any i pluges molt escasses. Grans oscil·lacions tèrmiques entre dia (molt calorós) i nit (freda). Rius: no hi ha cursos d'aigua permanents, tot i poder trobar-hi wadis (només porten aigua quan plou). Vegetació i fauna: les condicions extremes de temperatura i la sequedat de l'aire i la manca d'aigua, fan difícil la vida al desert; hi escassegen les espècies vegetals i animals (només hi viuen les adaptades al dur clima).
	POBLAMENT I MEDI	<ul style="list-style-type: none"> Els deserts són zones poc poblades. Hi ha grups de pastors nòmades als límits del desert, a les estepes, on pasturen ramats de cabres i camells. La població sedentària viu de l'agricultura al costat dels oasis.

CLIMES I PAISATGES DE LA TERRA (2/3)

<p>ZONES TEMPERADES:</p> <p>PAISATGE OCEÀNIC</p>	<p>PAISATGE OCEÀNIC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Localització: entre els 40° i 60° de tots dos hemisferis. • Clima: temperatures moderades i regulars tot l'any; pluges suaus i persistents tot l'any. • Rius: amb un cabal abundant i regular (per les pluges contínues). • Vegetació i fauna: s'hi troben diferents formacions vegetals: <ul style="list-style-type: none"> – Bosc de fulla caduca (roures, castanyers...); hi viuen diverses espècies de mamífers i d'ocells. – Landa: bosc de matoll espinós habitat per petits mamífers i ocells. – Prat: hi creix naturalment després de la tala d'arbres; és la vegetació més característica d'aquest paisatge.
	<p>POBLAMENT I MEDI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ocupació humana diferent segons els llocs de la Terra: <ul style="list-style-type: none"> – Europa occidental: àrea molt poblada, on els boscos han donat pas als prats per a bestiar i a conreus. – Costa oest d'Amèrica del Nord i el Sud de Xile i d'Argentina: àrees relativament poc poblades; boscos poc explotats. – Austràlia, Tasmània i Nova Zelanda: àrea amb herba molt abundant que permet la cria extensiva de ramaderia bovina i ovina.
<p>ZONES TEMPERADES:</p> <p>PAISATGE MEDITERRANI</p>	<p>PAISATGE MEDITERRANI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Localització: al litoral del Mediterrani i a les costes de Califòrnia, Xile, Sud-àfrica i sud i sud-oest d'Austràlia. • Clima: temperatures altes a l'estiu i suaus a l'hivern, i la pluja, llevat de la tardor, és escassa. Estius calorosos i secs. • Rius: tenen un cabal escàs (a l'estiu) i irregular, i poden patir estiatges o crescudes (provoquen riuades). • Vegetació: hi ha diferents tipus de formacions vegetals: <ul style="list-style-type: none"> – Bosc mediterrani: format per arbres de fulla perenne, petita i dura (pins, alzines...). Per sota d'ell hi trobem el matoll espinós. – Màquia i garriga: tipus de matoll molt dens que creix en desaparèixer el bosc (per tala, incendi o pasturatge).
	<p>POBLAMENT I MEDI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A les planes fèrtils hi domina l'agricultura, sobretot la de regadiu, que ha afavorit el desenvolupament de la ramaderia intensiva i els conreus d'horta. • A les zones més abruptes, amb relleu accidentat, sòls pobres i aigua escassa, predominen els conreus de secà (cereals, vinya i olivera) i la ramaderia ovina. • Actualment, els hivernacles han consolidat una agricultura que exigeix molt treball.
<p>ZONES TEMPERADES:</p> <p>PAISATGE CONTINENTAL</p>	<p>PAISATGE CONTINENTAL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Localització: a llocs allunyats dels mars i de la seva acció reguladora; es troba a les zones interiors dels continents de l'hemisferi nord. • Clima (determinat per la seva llunyania al mar): temperatures extremes, molt contrastades, i precipitacions escasses, concentrades a l'estiu. • Rius: tot i ploure poc, els rius tenen un cabal abundant perquè recullen les aigües de les planes per on passen, i formen grans conques fluvials. • Vegetació i fauna: el clima condiona dos tipus de paisatge natural: <ul style="list-style-type: none"> – Taigà o bosc de coníferes: a les zones més fredes, situades més al nord; amb pins, avets, bedolls; zones habitades per mamífers. – Estepes o prats: més al sud; extenses planes d'herba que apareixen quan les temperatures són més altes.
	<p>POBLAMENT I MEDI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els arbres de la taigà són utilitzats per a la fabricació de cel·lulosa, per fer-ne paper. • Les estepes són molt fèrtils i molt aptes per a la ramaderia i per al conreu extensiu de cereals.

CLIMES I PAISATGES DE LA TERRA (3/3)

ZONES FREDES: PAISATGE POLAR	PAISATGE POLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Localització: als extrems de la Terra, propers als cercles polars (Cercle Polar Àrtic i Cercle Polar Antàrtic). Les zones polars són les més fredes perquè els raigs solars hi arriben molt inclinats. • Clima: temperatures inferiors als 0°; pluja pràcticament inexistent; les escasses precipitacions en forma de neu (deserts freds). • Vegetació i fauna: només vegetació (tundra) a les zones més allunyades del pol nord, només visible a l'estiu; s'hi alimenten alguns animals com óssos i rens.
	POBLAMENT I MEDI	<ul style="list-style-type: none"> • Zones habitades tradicionalment per esquimals (Amèrica) i lapons (península Escandinava). • Els habitants viuen de la caça, la pesca i el pasturatge, però també s'hi practica la mineria.
ZONES FREDES: PAISATGE D'ALTA MUNTANYA	PAISATGE D'ALTA MUNTANYA	<ul style="list-style-type: none"> • Localització: a altituds superiors als 2500 m, amb característiques pròpies dels climes freds. • Clima: temperatures baixes tot l'any i precipitacions abundants, tot i que disminueixen en altitud i solen ser en forma de neu. • Vegetació: varia segons l'altitud (estatges de diferent altitud) i depèn de la latitud i l'orientació.
	POBLAMENT I MEDI	<ul style="list-style-type: none"> • Els habitants de l'alta muntanya viuen preferentment de la ramaderia, l'explotació dels boscos, l'agricultura a les valls i, últimament, les activitats turístiques.